

SKOLLEDARES YRKESETIK

Skolledares yrkesetik

Inledning

Skola och utbildning har stor betydelse för samhället och för den enskilda människan. Ett väl fungerande samhälle bygger på ett väl utvecklat utbildningsväsende. Skolan berör också människor på ett personligt plan. Skolledare i sina roller som chefer och ledare på olika nivåer inom utbildningsväsendet har därmed ett stort ansvar.

Syfte

Med skolledaruppdragets stora ansvar följer makt. Vi skolledare fattar ingripande beslut om organisationers arbete och om barns, elevers och deltagares i folkhögskolan skolgång. Vårt arbete har betydelse för hur medarbetare mår och fungerar. Skolledare har därigenom ett betydande ansvar inför samhället och mot enskilda människor. För att leva upp till detta ansvar krävs mod, kunnande och en god förmåga att göra etiska vägval i arbetet. Våra yrkesetiska riktlinjer ger stöd och de är vägledande för yrkesutövningen.

Skolledares yrkesetik kompletterar, men ersätter inte de regelverk som styr utbildningen. Normer och värden som är särskilt viktiga framhålls. Yrkesetiken är därmed ett uttryck för en gemensam värdegrund för yrkeskåren.

Genom många skickliga skolledare erhåller vår yrkeskår respekt i samhället. Samtidigt kan enstaka kollegor som handlar olämpligt, skada kårens anseende. Ett syfte med denna yrkesetik är därför att framhålla och upprätthålla ett gott agerande bland skolledare. Skolledning innefattar ofta svåra etiska överväganden. Dessutom möter skolledare ibland motstridiga intressen och kan utsättas för påtryckningar. Yrkesetiken syftar till att ge vägledning och stöd när skolledare fattar beslut och står emot yttre tryck. Dock kan en yrkesetik aldrig ge anvisningar för alla tänkbara situationer. Därför krävs att vi skolledare själva reflekterar över yrkesetiska frågor. Det är också viktigt att vi, med stöd av våra yrkesetiska riktlinjer, regelbundet diskuterar frågor om etik och moral med kollegor.

Uppdrag

Skolledares uppdrag utgår från demokratiskt fattade beslut av regering och riksdag. Beslut som uttrycks i olika regelverk, där läroplanerna särskilt ska nämnas. Uppdraget utformas också av myndigheters och huvudmäns styrning. Vidare berörs det av fler författningar än de som gäller utbildning. Här avses exempelvis regelverk inom arbetsmiljöområdet och sekretesslagstiftning. Barnkonventionen och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna har också betydelse. Uppdraget är omfattande och kan ibland upplevas som motsägelsefullt. Yrkesetiken är ett stöd när det ska tolkas och omsättas i praktiken.

Barns, elevers och deltagares i folkhögskolans bästa, samt demokratiska principer, är värden som väger tungt inom vår yrkesetik. Om uppdraget förändras på ett sätt som hotar eller åsidosätter dessa värden, ska skolledare påtala detta och komma med konstruktiv kritik. Skolledare kan då också, i allra yttersta fall, ompröva sin lojalitet mot uppdraget.

Yrkesetiska riktlinjer

- Skolledare sätter barns, elevers och deltagares i folkhögskolan bästa i främsta rummet
- Skolledare verkar för demokrati och alla människors lika värde
- Skolledare arbetar efter det uppdrag som utgår från demokratiskt fattade beslut
- Skolledare främjar huvudmannens styrning och informerar denne om hur styrningen påverkar verksamheten
- Vid ledning och utveckling av undervisning och övrig verksamhet, utgår skolledare från vetenskap och beprövad erfarenhet
- Skolledare skapar trygga och stödjande förhållanden för barns, elevers och deltagares i folkhögskolans lärande och utveckling
- Skolledare bemöter barn, elever, deltagares i folkhögskolan och medarbetare respektfullt, motverkar diskriminering och kränkande behandling samt hanterar känsliga uppgifter med varsamhet
- Skolledare tar ansvar för medarbetarnas villkor och utveckling och respekterar deras kompetens och ansvarsområden
- Skolledare verkar för ett öppet klimat inom organisationen där medarbetare engagerar sig i verksamhetsfrågor
- Skolledare eftersträvar hög kompetens för uppdraget och utvecklar denna fortlöpande
- I och utanför tjänsten uppträder skolledare på ett sätt som uppehåller respekten för yrkeskåren och som är förenligt med dessa yrkesetiska riktlinjer